

**MALMÖ
UNIVERSITET**

LÄRANDE & SAMHÄLLE

Examensarbete i förstaämnet Svenska
15 högskolepoäng, avancerad nivå

Hur kan svensklärares attityder till digitala
medier förstås i termer som kunskaps-, känslö-
och handlingskomponenter?

*How can Swedish teachers' attitudes to digital media be understood
in terms of knowledge-, emotion-, and action components?*

André Sivnert
Vasana Vijarnprajakketh

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs 7-
9, 270 hp
Examensarbete på avancerad nivå, 15hp
Datum för slutseminarium 2022-08-19

Examinator: Anders Agebjörn
Handledare: Philippe Collberg

Förord

Det här arbete har skrivits i kursen Examensarbete i förstaämnet på avancerad nivå. Vi författare har valt att utgå från tidigare forskning som behandlat digitala medier i klassrummet, då det synliggjorts att det finns en brist på forskning kring hur man arbetar med digitala medier i klassrummet. Det här väckte en nyfikenhet hos oss och vi vill därför undersöka lärares attityder till digitala medier som verktyg i klassrummet idag. Arbetsprocessen har genomförts i par där varje del har gjorts i samstämmighet mellan båda parter och har således en likvärdig anda. Vi författare menar att det här är ett område inom svenskundervisningen där det finns ett behov av ökad kunskap och forskning för att förbättra undervisningen och arbetet med digitala medier i skolan.

Sammanfattning

Syftet med denna studie var att med hjälp av teorin om attitydkomponenterna undersöka och försöka förstå svensklärares attityder till digitala medier i grundskolan åk 7-9.

Denna studie är en kvalitativ studie där det empiriska underlaget samlats in genom enkätformulär med öppna frågor som en grupp lärare besvarat. Resultatet visar på att lärares attityder till digitala medier går att tolka med hjälp av attitydkomponenterna.

Många lärare upplever att deras undervisning har förändrats och förbättrats som följd av inslag av digitala medier och dess bruk i och utanför klassrummet, medan det utökade arbetet med digitala medier i klassrummet samtidigt bidrar till vissa utmaningar.

Nyckelord

Attityder, digitala medier, elever, grundskola, undervisning

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
2. Teoretiskt perspektiv	8
2.1 De tre attitydkomponenterna	8
3. Tidigare forskning	10
3.1 Tidigare forskning kring lärares attityder till digitala medier	10
3.2 Tidigare forskning kring hur lärare arbetar med digitala medier	11
3.3 Digitala medier i skolan	12
4. Metod och material	18
4.1 Enkätformulär	18
4.2 Enkätens utformning	18
4.3 Urval	20
4.4 Genomförande av analys	20
4.5 Etiska övervägande	21
4.6 Validitet	22
4.7 Reliabilitet	22
5. Resultat och analys	23
5.1 Resultat	23
5.2 Lärarnas attityder kopplat till kunskapskomponenten	25
5.3 Lärarnas attityder kopplat till känslokomponenten	26
5.4 Lärarnas attityder kopplat till handlingskomponenten	28
6. Slutsats och diskussion	30
7. Referenser	35
Bilaga 1	38
Bilaga 2	39

1. Inledning

“Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information” (Skolverket, 2019).

Läroplanen säger att alla elever ska “få möjlighet att utveckla sin förmåga i användningen av digital teknik och även ges möjlighet att utveckla digital kompetens” (Skolverket, 2019). Skolan är en del av ett samhälle som blir allt mer digitaliserat, ett mål som lagts till i grundskolans läroplan LGR11 är att eleven efter genomgången grundskola “kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande” (Skolverket, 2019). Det här innebär tydligare krav på lärares integrering av digitala medier och verktyg. För att ett budskap ska kunna överföras från en sändare till en mottagare behövs alltid en mellanhand och denna mellanhand är ett medium. Ett medium kan exempelvis vara lagring av information, t.ex anses tv- och radioapparater, datorer och telefoner vara våra vanligaste medier (Lindgren, 2012) och det är också det vi författare menar med digitala medier.

Det här är ett område som vi skribenter menar är viktigt då en del tidigare forskning har pekat på att det finns ett behov av att minska den ibland starka kontrasten mellan den så kallade skoldiskursen och de kulturaktiviteter och mediebruk som i allt större utsträckning tar upp stora delar av ungas fritid (Bergman, 2007). Det framkommer av en del tidigare forskning (Boglund, Holmberg & Nordenstam, 2018) att lärare ibland undviker att använda sig av digitala medier på grund av bland annat bristande kunskap, tidsbrist, ovisshet kring hur man kan arbeta med digitala medier och hur arbete av den här typen kan bedömas

(Erstad, 2018).

År 2014 skrev Digitaliseringskommissionen att IT präglar det samhälle vi lever i idag och att tendenserna pekar på att utvecklingen kommer att fortsätta i samma snabba takt. Det blir därför viktigt för skolan att förbereda eleverna för det framtida samhället de är en del av redan under skoltiden. Kommissionen kom med förslag att introducera ett ökat inslag av IT i undervisningen. När digitala verktyg började bli allt mer vanliga så fick de benämningen kompensatoriska hjälpmedel. Det här begreppet fick emellertid snabbt kritik eftersom ordet *kompensera* syftar till att ersätta, något som eleven inte kan med till exempel begränsad hörsel eller nedsatt läshastighet. Många menade att kompensatoriska hjälpmedel lyfte fram en brist hos eleven som behöver åtgärdas. Begreppet kompensatoriska hjälpmedel blev därför inte långvarigt och ersattes inom kort med *alternativa lärverktyg*. Även detta begreppet kunde uppfattas som missvisande eftersom det syftar på att eleven behöver alternativa lärverktyg, alltså något avvikande från normen. Alternativa lärverktyg pekade på så vis ut vissa elever som någon som av någon anledning behöver kompensera för något, för att nå upp till nivån av sina klasskamrater. Man valde därför att ännu en gång ändra begreppet och bytade från alternativa verktyg för att istället börja kalla det *digitala verktyg*, så som det benämns idag (Eklöf m.fl, 2017).

Skolan som verksamhet är under kontinuerlig förändring. Det är en pågående process och under alla år har nya rön uppkommit kring hur skolan bör eller ska vara uppbyggd och hur den ska lära ut. En av de senaste stora revideringarna, bearbetningarna och korrigeringarna inom skolans verksamhet är att inkludera digital kompetens samt digitaliseringen i skolans läroplaner och som en del av skolans uppdrag. Med detta vill skolan forma elever till att utveckla digital kompetens så att de är väl förberedda för det framtida arbets- och samhällslivet. Eftersom digitaliseringen är en viktig del av vårt samhälle idag är det av yttersta vikt att eleverna är insatta och har en gedigen förståelse inom detta (Skolverket, 2019). Under 2010-talet skedde en omfattande samhällsförändring i och med digitaliseringen fick stort genomslag och effekt inom många olika branscher. Arbetet med kommunikationen genomgick förändringar och nya hjälpmedel och program

introducerades. Det blev nu enklare att ha möten med människor på långa avstånd och genom en illusion fysiskt vara på samma plats med hjälp av till exempel Virtual Reality. Internet blev en allt viktigare del för hur många företag kommunicerade och nådde ut till sina kunder med mera. Enligt Internetstiftelsen i Sverige (IIS) årliga undersökning som publicerades 2016, framkom det att internet för första gången någonsin hade gått om traditionella medier som den främsta av de informationskällor vi använder, vilket var ett stort paradigmskifte för Sverige (Monsén, 2017). När regeringen 2017 beslutade att revidera läroplanen och kursplanens handlade det om att man skrev in att digitalisering skulle användas i de flesta ämnena. Idag innehåller läroplanen frågor som berör digital kompetens, efter att detta beslut trädde i kraft 1 juli 2018 (Thoresson, 2018).

Det här examensarbetet presenterar en kvalitativ enkätundersökning som besvarats av en grupp svensklärare. Med den här studien ville vi undersöka och få en djupare förståelse för lärares attityder till digitala medier i undervisningen idag.

2. Teoretiskt perspektiv

Nedan beskrivs det teoretiska perspektiv som vi använt oss av i arbetet. Det här perspektivet har fungerat som utgångspunkt i arbetet samtidigt som de hjälpt oss att tolka det empiriska materialet vi samlat in.

2.1 De tre attitydkomponenterna

Med attityd menar vi författare generell inställning till någon eller något. Svensk ordbok definierar det som (tydligt visad) in-ställning till viss person el. före-teelse (Svenska Akademiens ordböcker, 2022).

Attityder kan ses som psykologiska föreställningar hos en individ, vad hon tycker, tänker och känner inför sin omvärld (Berglund, 2001). Man delar attitydbegreppet i tre komponenter inom socialpsykologisk forskning (Angelöw m.fl, 2015). Den första komponenten, *kunskapskomponenten*, handlar om de föreställningar en person har om ett speciellt objekt, situation eller individ, alltså en persons inställning till något. Den andra komponenten handlar om vilka känslor en person har för en situation, individ eller ett objekt, den kallas för *känslokomponenten*. Den tredje komponenten avser en persons benägenhet att handla på ett visst sätt i förhållande till den aktuella situationen, personen eller objektet. Denna komponent kallas för *handlingskomponenten* (Angelöw m.fl, 2015).

Angelöw m.fl (2015) menar att attityders fyra funktioner är att hjälpa oss att förstå världen och händelser omkring oss. Attityder ger oss en grund för hur vi ska tolka vardagliga händelser. Attityder bidrar till att tillfredsställa våra behov och nå våra mål. En individs värderingar har ofta formats genom tidigare erfarenheter, man lärt sig vilka företeelser som belönas och ger uppskattning och vilka som bestraffas. Dessa attityder hjälper en därför att uppnå målen som ger belöning och att undvika straff. Attityders tredje funktion att försvara vår självkänsla och stärka vårt självförtroende samt försvara oss mot kritik. Attityder uttrycker våra värderingar, de talar om för omvärlden vilken typ av person man är, vad man

gillar m.m (Angelöw, Jonsson & Stier, 2015).

2.2 Syfte och frågeställning

En av de senaste stora revideringarna inom skolans verksamhet är att inkludera digital kompetens samt digitaliseringen i skolans läroplaner. Då det finns begränsad forskning inom områden som berör digitala medier är vårt syfte med denna kvalitativa studie att med hjälp av en enkätundersökning undersöka och försöka förstå svensklärares attityder till digitala medier i undervisningen med hjälp av de tre attitydkomponenterna.

Vår frågeställning lyder:

Hur kan svensklärares attityder till digitala medier förstås i termer som kunskaps-, känsl- och handlingskomponent?

3. Tidigare forskning

Till vår kvalitativa undersökning valde vi ut de nyckelord som skulle komma att vara intressanta och viktiga för studien. Vi upptäckte att det inte fanns mycket forskning kring vårt valda område och därför tillför också vår studie ett tillskott inom detta forskningsområde. Vi provade att söka i olika databaser för att se om vi kunde hitta någon möjlig relevant tidigare forskning som skulle kunna hjälpa oss inom vårt ämne. Vi använde flera olika databaser för att försöka bredda variationen av artiklar: Google Scholar, Libsearch och Swepub. Sökorden vi använt oss av är: “attityder”, “digitala medier”, “grundskola” samt “attitudes”, “digital media”, “primary school”, “upper secondary school” och “elementary school”. Vi avgränsade oss till forskning publicerad under 2000-talet för att försöka få en så uppdaterad överblick som möjligt över vårt område. I det här kapitlet har vi valt att tematisera den tidigare forskningen i tre avsnitt för att skapa en god överblick.

3.1 Tidigare forskning kring lärares attityder till digitala medier

Hur styrdokumentens utformning samt varför ämnestraditioner påverkar lärares urval och värderingar understryks i *Mötesplatser: Texter för svenskämnet* (Boglund, Holmberg & Nordenstam, 2018), i vilken det finns intervjuer med lärare där man får ta del av deras självkritiska reflektioner kring att inte ta vara på den potential som de menar finns även i andra medier och textvärldar. I intervjuerna lyfts även bristen på rörlighet mellan olika medier samt den återkommande bundenhet som många lärare upplever till kulturarvs texterna. I intervjuerna uppger flera lärare en brist på kunskap rörande nya medier och vidare en brist på tid för att hinna läsa nya texter som två av de främsta orsakerna till att urvalet och arbetsmetoderna blir begränsade (Boglund m.fl, 2018).

I en av intervjuerna i (Boglund m.fl, 2018) möter man svenskläraren Lisa. Lisa menar att hon själv ser kulturarv texterna som ett givet och gemensamt innehåll för samtliga elever,

men hon menar också att hon gärna hade velat prova något nytt och annorlunda sätt att bearbeta det litteraturhistoriska stoffet. Hon menar däremot att hon själv känner sig osäker kring hur och att hon själv har ett behov av att känna en viss trygghet i tidslinjen och ett lektionsupplägg som är konsekvent med återkommande moment och upplägg där en epok behandlas. Den osäkerhet som hon känner i rollen som svensklärare visar sig även i hur Lisa förhåller sig till andra medieformer än den skönlitterära, som exempelvis att hon väljer att enbart arbeta med tryckt text. Det här är något som hon medger att hon värderar högre än andra medieformer, ett till synes vanligt förekommande fenomen som är typiskt bland lärare och elever menar Anna-Lena Godhe (Godhe, 2012) i sin studie. Lisa förhåller sig inte heller kritiskt eller problematiserar sin undervisning utifrån kulturella förändringar, det demokratiska uppdraget eller till vem den specifika eleven är (Boglund m.fl, 2018).

3.2 Tidigare forskning kring hur lärare arbetar med digitala medier

År 2019 genomförde Mustafa Icen och Gül Tuncel studien *Social Studies Education with Cinema Films: A Case Study*. Deras avsikt var att avgöra om film var effektivt som kursmaterial i kursen Social studies för sjundeklass elever. Det material de utgick från var tre filmer, en separat mall för filmanalys till vardera film, en själv utredningsmall samt intervjumall som delades ut till samtliga elever som deltog i studien. De olika filmerna användes för att upptäcka och känna igen positiva respektive negativa beteenden och attityder hos människor för att jämföra dem med sina egna, och även inse vikten av kommunikation och goda relationer. En film användes även som underlag för diskussioner kring kränkning och mänskliga rättigheter där eleverna skulle lära sig samband mellan yttrandefrihet, rätten att få kommunikation och masskommunikation. Efter att ha sett varje film fick sedan eleverna använda det ovan nämnda materialet för att diskutera och analysera. Resultatet menar Icen och Tuncel 2019 pekar på att film som verktyg i undervisningen bidrar till att hjälpa elever att vara del av både den verkliga och den fiktiva världen. De lyfter att genom kombination av bilder, ljud och rörelser överför filmer informationen på ett för elever enklare och mer lättförståeligt sätt jämfört med skrivna

texter. Istället för att abstrakta koncept eller känslor uttrycks skriftligt uttrycks dessa aspekter på ett effektivt vis i film.

Icen och Tuncel's studie visar att filmen som verktyg har en positiv effekt för läran om sociala fenomen och abstrakta begrepp som bland annat mänskliga relationer och kommunikation. Resultatet i Icen och Tuncel's studie från 2019 visar att användning av film som verktyg i kursen Social studies var effektiv för utveckling av elevernas färdigheter, värderingar och ämneskunskaper. Klassernas kommunikationsförmåga förbättrades genom de gemensamma diskussionerna och eleverna utvecklade sin förmåga att lyssna. Studien visade även på att filmer bidrar till elevers sociala och kognitiva nivåer och påverkar deras förmåga och nivåer av medvetenhet och empati positivt. (Icen & Tuncel, 2019).

3.3 Digitala medier i skolan

År 2012 lade Anna Lena Godhe fram studien Att skapa och bedöma multimodala texter inom svenskundervisningen på gymnasiet som utgör en del i *Texter om svenska med didaktisk inriktning, Nationella nätverket för svenska med didaktisk inriktning*. I studien lyfter Godhe att de uttryckssätt som idag kan ingå i en skoluppgift i svenskämnet har vidgats, vilket innebär att språkklassrummet i sig kan komma att påverkas som följd av detta. Godhes studie är en empirisk studie av klassrumsinteraktion och den baseras på videoinspelningar av elever på gymnasieskolan i samband med att de producerar multimodala texter som senare ska bedömas inom svenskämnet. Godhes undersökning genomfördes i två etapper mellan 2010 och 2011 på fyra olika gymnasieklaser på tre separata gymnasieskolor.

Godhe (2012) skriver att språk- och svenskundervisning är känslig för förändringar i hur man kommunicerar eftersom ämnet handlar om olika sätt att kommunicera på, bland annat genom litteratur, media och film. Ända sedan 60- och 70-talet har olika kulturella uttrycksmedel omnämnts i svenskämnets olika kursplaner, men det har varit framför allt det skönlitterära och det verbalspråkiga som fortsättningsvis verkar värderas högst bland lärare

och elever. Utgångspunkterna för Godhes studie är klassrumsaktiviteter och hur de står i relation till strukturella komponenter som styrdokument och ämnestraditioner, men även hur det genom att analysera vad som sker lokalt i interaktionen mellan lärare och elever blir möjligt att belysa de spänningar och motsättningar som uppstår när nya verktyg används.

Godhe (2012) menar även att genom att studera ovannämnda motsättningar och spänningar blir det möjligt att bilda sig en förståelse för vad dessa förändringar i utbildningspraktiken kan medföra och kan bidra till att motverka. I Godhes studie blir det tydligt dels vad lärare och dels elever gör och vilka redskap de använder, samtidigt som att eftersom praktikerna är del av skolpraktiken så påverkas de direkt och indirekt av faktorer såsom ämnestraditioner och styrdokument. Godhe menar också att det blir tydligt i hennes analys mellan elever och lärare att det är framför allt det skrivna ordet som elever tror är viktigast.

Övriga uttrycksätt och arbete med digitala och olika multimodala medier tillskrivs ett lägre värde av eleverna och dessa uttrycksätt ses av eleverna mer som komplement och illustrationer till det talade eller skrivna ordet. Eleverna är som följd av detta bekanta med att använda sig av det skrivna och talade ordet och är medvetna om att det är dessa uttrycksformer som läraren främst värdesätter. Det här visar hur både ämnestraditioner och styrdokument präglar vad som sker och hur det genomförs i klassrummet på en lokal nivå (Godhe, 2012). Hur ämnestraditioner och styrdokument påverkar klassrumsundervisningen är något som även Lotta Bergman lyfter i sin doktorsavhandling *Gymnasieskolans svenskämnen: en studie av svenskundervisningen i fyra gymnasieklasser* (Bergman, 2007). I sin avhandling tar Bergman upp problematiken att de olika traditioner och perspektiv som tidigare har gjort och fortsätter göra sig gällande inom skola och utbildning visar att skolan vid olika tidpunkter sett det som sin uppgift att motverka inflytandet från den moderna kulturen, som bland annat medie-, populär och ungdomskulturen för att istället värdera vad som ibland benämns som den traditionella "finkulturen". Det här är en situation som fortsätter att bli allt mer problematisk för skolan som verksamhet eftersom de kunskaper som eleverna anammar genom mediebruk och kulturaktiviteter under fritiden blir allt viktigare för förmågan att handla och göra sig hörd i samhället (Bergman, 2007).

Det här är en problematik som även Erstad och Forkosh Baruch (2018) belyser i sin artikel *Upbringing in a Digital World: Opportunities and Possibilities*. Här lyfter författarna det samband som de menar finns mellan uppfostran och utbildning samt de utmaningar som existerar kring detta i en värld som blir allt mer digitaliserad. Erstad och Forkosh Baruch (2018) menar att vad som tidigare karaktäriseras som uppfostran är på väg att förändras i ett samhälle i vilket teknologiska förändringar och framsteg skapar kognitiva, fysiska, emotionella, sociala och etiska utmaningar för samhället som helhet, inte minst för utbildningsmiljön. Artikelns syfte är att presentera de senaste framstegen inom forskning på området med utgångspunkt inom teknisk utveckling samt sociokulturell dynamik i sociala konstruktioner och nya möjligheter till kreativa metoder.

Erstad och Forkosh Baruch (2018) understryker att digital teknologi håller på att förändra utbildningen i den allt mer digitaliserade vardagen och att på många sätt ifrågasätter den utvecklingen traditionella ämnestraditioner. Vidare menar de att det inte är ovanligt att olika skolors tillvägagångssätt inte alltid reflekterar de bästa metoderna för inläring och inte sätter elever och unga människor i första rummet i det moderna samhället. Samtidigt menar Erstad och Forkosh Baruch (2018), i kontrast till Bergman (2008), att skolor idag är mer villiga att såväl informellt och formellt utveckla elever som individer, samt utforska fler möjligheter och medier för att göra detta. Erstad och Forkosh Baruch (2018) visar att skolan kontinuerligt ställs inför nya utmaningar i en allt mer digitaliserad vardag som på många sätt ifrågasätter traditionella ämnestraditioner och tillvägagångssätt gällande inlärningsmetoder när det gäller ungdomar i det moderna samhället.

I sin kvalitativa intervjustudie från 2019 undersökte Emma Zetréus fyra gymnasielärares uppfattningar och åsikter kring undervisning med digitala medier och verktyg. Hennes avsikt var att undersöka vilka digitala medier och verktyg som används i ämnet religionskunskap av de fyra lärarna som deltog i studien. Med studien ämnar Zetréus ge svar på vilka sätt som digital media och digitala verktyg används i lärarnas undervisning men även hur det mottas av eleverna.

För att ta reda på det formulerar hon ett antal frågeställningar varav en lyder “Vilken uppfattning har gymnasielärarna om användningen av digitala verktyg i undervisning i religionskunskap, samt hur de upplever elevernas uppfattning om digitala verktyg i undervisningen?”. Empirin i studien analyseras med utgångspunkt i bland annat Karin Nygårds tre kompetensområden inom digital kompetens.

Zetréus (2019) resultat visar att samtliga av de deltagande lärarna använder sig av digitala medier och verktyg i sin undervisning men att vilka de använder sig av varierar mellan lärarna och de skolor de arbetar på. En av lärarna menar att det har blivit smidigare än tidigare att genom digitala medier och verktyg få fram information, lektionsplaneringar och tillgången till t.ex. filmer.

En annan lärare menar att digitala medier och verktyg har förenklat och underlättat hennes arbete eftersom hon kan nå ut till eleverna på ett enklare sätt än tidigare och hon använder sig av digitala medier vardagligen i undervisningen. Samtidigt ställer en annan lärare i studien sig mer skeptisk till digitala medier och verktyg eftersom hon menar att det har bidragit till mer jobb för läraren. Den här läraren menar att det är krångligt att strukturera upp var man ska spara digitala dokument, var man hittar dem igen eller om man ska skriva ut papperskopior för att förvara i en pärm. Hon anser att det är för krångligt med alla valmöjligheter och att hon har “gått vilse” i den digitala världen. Zetréus studie visar att lärares uppfattning om undervisning med digitala medier och verktyg varierar från lärare till lärare och mellan olika skolor.

Sammanfattningsvis visar de tre avsnitten i den här forskningsöversikten flera saker. I avsnitt 3.1 framgår det i studien av (Boglund m.fl, 2018) att lärare upplever en brist på rörlighet mellan olika medier i sin undervisning och de nämner bland annat en brist på kunskap, tid och en bundenhet till kulturarvstexterna som underliggande faktorer, vilket bidrar till att urvalet och arbetsmetoderna blir begränsade i undervisningen. Det blir tydligt i den här studien att lärare gärna hade velat utnyttja potentialen som finns i andra medier, men att dessa möjligheter inte tas till vara på. I avsnitt 3.2 visar Icen och Tuncel’s studie

(2019) att film som en del av digital media och som verktyg i undervisningen har en positiv inverkan på lärande och bidrar till att elever genom kombinationer av ljud, bilder och rörelser enklare tillskansar sig information och förstår abstrakta koncept och känslor enklare än de gör genom skriven text. Studien visade även att elevers sociala och kognitiva nivåer påverkades positivt av användningen av film som digitalt verktyg.

I avsnitt 3.3 lyfter Godhe (2012) att det är framför allt det skönlitterära och det verbalspråkiga som fortfarande värderas högst inom språk- och svenskundervisning. I avsnitt 3.3 blir det också tydligt att digitala och multimodala medier tillskrivs ett lägre värde på grund av bland annat ämnestraditioner, styrdokument och eftersom att skolan periodvis har sett det som sin uppgift att motverka inflytandet av medie-, populär och ungdomskulturen för att istället värna om finkulturen (Bergman, 2007). Det här visar att både styrdokument och ämnestraditioner präglar vad som sker och hur det genomförs i klassrummet.

Det Godhe (2012) och Bergman (2007) lyfter i sina studier bidrar delvis till den problematik som Erstad och Forkosh Baruch (2018) belyser i avsnitt 3.3, nämligen att digital teknologi håller på att förändra utbildningen i en allt mer digitaliserad vardag som ifrågasätter traditionella ämnestraditioner. Erstad och Forkosh Baruch (2018) menar också att olika skolors tillvägagångssätt när det kommer till undervisning inte nödvändigtvis alltid reflekterar de bästa metoderna för lärande för unga människor i det moderna samhället. Det här verkar delvis stämma överens med vad (Boglund m.fl, 2018) också tagit upp i avsnitt 3.1 när de skriver att lärarna i studien uppger en brist på tid, kunskap och en bundenhet till kulturarvs texterna som bidragande orsaker till att urvalet och arbetsmetoderna inte blir mer varierade, och kanske bättre anpassade för ungdomar idag.

Samtidigt menar Erstad och Forkosh Baruch (2018) att skolorna är mer angelägna än tidigare att utforska möjligheter och olika medier för att utveckla elever som individer. Vad Erstad och Forkosh Baruch (2018) säger i sin artikel verkar stämma överens med vad Zetréus (2019) bland annat kom fram till i sin studie, nämligen att lärares uppfattningar och

åsikter om undervisning med digitala medier och verktyg varierar från lärare till lärare och mellan olika skolor.

Avslutningsvis menar vi skribenter att den här forskningsöversikten visar att skolan kontinuerligt möter nya utmaningar i en allt mer digitaliserad vardag som ställer allt högre krav på både lärare och skolor. Den ökade digitaliseringen är inte problemfri för utbildnings scenen eftersom traditionella ämestraditioner och styrdokument ifrågasätts, samtidigt som dessa präglar vad och hur undervisning sker i klassrummet på en lokal nivå. Vidare bidrar den brist på kunskap gällande digitala medier och medgivandet att inte ta vara på de möjligheter som finns till ytterligare utmaningar för skolan och lärare. Med den här uppsatsen hoppas vi kunna jämföra våra resultat mot bakgrunden av den tidigare forskningen som nämnts i denna forskningsöversikt och se om de är i enighet med resultaten av tidigare forskning. Vi skribenter hoppas också att vår uppsats ska bidra med ny och kunskap kring svensklärares attityder till digitala medier och hur de kan förstås i termer av kunskaps-, känslö- och handlingskomponenten. Vi skribenter är också intresserade av att se om våra resultat kommer variera eller visa något annorlunda än den forskningen som nämnts i den här forskningsöversikten. Det här eftersom forskningen som nämnts genomfördes för flera år sedan och vi menar att det är möjligt att attityder till digitala medier kan ha förändrats mycket inom en relativt kort tid eftersom i takt med den ökade digitaliseringen i samhället och i skolan.

4. Metod och material

Vårt syfte med denna kvalitativa studie att med hjälp av en enkätundersökning undersöka och försöka förstå svensklärares attityder till digitala medier i undervisningen med hjälp av de tre attitydkomponenterna. Nedan beskrivs först val av metod för undersökningen och urval, därefter presenteras genomförandet av analysmaterialet. Kapitlet avslutas med ett forskningsetiskt resonemang där vi förklarar hur vi förhållit oss till studiens tillförlitlighet.

4.1 Enkätformulär

Arbetets syfte var att med hjälp av en kvalitativ metod undersöka och skapa kunskap kring lärares attityder till digitala medier med hjälp av de tre attitydkomponenterna. Som metodval har vi använt oss av enkätformulär för att samla in vår empiri, utifrån våra förutsättningar och den tidsram vi hade var det ett bättre val för oss än att genomföra intervjuer. Chrisofferssen och Johannessen (2015) menar att metoden kräver att man har god kännedom om vilka frågor som är viktiga att ställa.

4.2 Enkätens utformning

Samtliga enkätfrågor är öppna frågor, eftersom vi ville få en djupare inblick i *hur* lärarnas tankar är kring arbetet med digitala medier. För att våra frågor skulle bli så tydliga som möjligt har frågor från en liknande studie använts (Zetréus, 2019). Vi har omformulerat frågorna så att det passar för vårt syfte. Att utgå från redan etablerade frågor tyckte vi var det mest lämpliga för att sedan kunna göra jämförelser med tidigare forskning.

Tabell 1 - *Enkätfrågor*

1	Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?
2	Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?
3	Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? Isåfall på vilket sätt har undervisningen förändrats?
4	Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?
5	Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen?. Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?
6	Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Vårt huvudsyfte med fråga ett och tre (tabell 1) var att skapa ett underlag och definition av lärarnas attityd och känslor kring digitala medier. Utifrån om läraren fått handledning i digitala medier kan hans attityd till digitala medier påverkas. Det var tanken till fråga två (tabell 1). I fråga fyra (tabell 1) var huvudsyftet att få reda på mer om lärares attityder till digitala medier jämfört med innan det fanns. Den stora vågen av digitalisering av skolan kom först när skolorna hade möjlighet att erbjuda varje elev en digital enhet. Det här tog ordentlig fart 2007–2008 i samband med att man började få stabil tillgång till internet (Skolverket, 2018).

Vi författare ville också veta *hur* lärarna använder det jämfört med innan och försöka koppla det till attityd och kunskap om hur det ser ut i praktiken. Fråga fem (tabell 1) undersöker mer om lärarnas attityder och känslor till digitala medier. Syftet med fråga sex (tabell 1) var att se om lärarens attityd till digitala medier påverkas till följd av att hen upplever någon typ av svårighet, exempelvis teknisk svårighet.

4.3 Urval

Vi gav ut enkätfrågorna till en grupp svensklärare i åk 7-9. De lärare vars svar utgör empirin och grunden i den här undersökning arbetar samtliga på skolor runt om i Skåne i mindre förorter. Av de deltagande i studien är samtliga verksamma svensklärare i åk 7-9, tre av lärarna har vi skribenter kommit i kontakt med under och genom vår genomförda verksamhetsförlagda utbildning på olika skolor. Vi skribenter tror att det möjligen kan finnas en viss fördel med att ha varit i kontakt med ett fåtal av deltagarna i studien sedan tidigare, eftersom vi menar att dessa deltagare har besvarat enkätfrågorna något mer utförligt än de deltagare vi har haft mindre eller begränsad kontakt med. Samtliga deltagare i studien är verksamma lärare på skolor i orter runt om i Skåne. De (tabell 2) undervisar alla i årskurs 7-9 i olika ämnen. Samtliga svar från lärare som vi valt att kalla för lärare A-H presenteras i bilaga 2 (se bilaga 2).

Tabell 2 - Deltagande

Lärare A	Sv/Fr, 59 år
Lärare B	Sv/Eng, 50 år
Lärare C	Sv/Idrott, 38 år
Lärare D	Sv/Re, 49 år
Lärare E	Sv/Eng, 48 år
Lärare F	Sv/Hi/Re, 42 år
Lärare G	Sv/Hi, 58 år
Lärare H	Sv/Hi, 41 år

4.4 Genomförande av analys

Vi använde oss av en komparativ metod där vi jämförde de olika lärarnas svar. En komparativ metod är en vetenskaplig metod som är inriktad på att beskriva och analysera

skillnader genom jämförelser (Christoffersen & Johannessen, 2015). Vi valde att analysera och jämföra samtliga svar från alla lärare för att få ett så brett och djupgående resultat som möjligt.

Vi använde attitydkomponenterna som vårt teoretiska perspektiv när vi läste lärarnas utsagor, eftersom det är lärares attityder vi vill undersöka i studien. Vi valde att gå igenom fråga för fråga, för att se och jämföra samtliga svar med en komparativ metod. För att tolka och fånga in lärares attityder använde vi tankegångar inom hermeneutiken. Brinkkjaer och Høyen (2013) skriver att inom hermeneutiken har som avsikt att tolka, förstå och förmedla olika upplevelser och fenomen snarare än att finna förklaringar. Det kan vara fenomen skapade av människor som forskaren vill analysera och förstå meningen med som exempelvis handlingar, texter eller yttranden (Brinkkjaer & Høyen, 2013), därmed kan fenomenen vara någons uttalande och det är just det vi vill undersöka i denna studie.

4.5 Etiska övervägande

Vetenskapsrådet (2002) presenterar fyra forskningsetiska principer inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga fältet, dessa är: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. GDPR är något vi författare tagit hänsyn till i detta arbete, detta är till för att skydda enskilda individers personuppgifter. I samband med insamling av den empiriska data vi har använt oss av i det här arbetet har vi informerat samtliga deltagare i undersökningen om studiens syfte skriftligt och med skriftlig information har vi tagit hänsyn till det *informationskravet* som finns. Det är alltså viktigt hur man samlar in, hanterar och publicerar data (Vetenskapsrådet, 2002).

Vi tog på förhand kontakt med tänkbara deltagare för studien och samtycke gavs av samtliga deltagare. Därefter har vi informerat samtliga deltagare om att de när som helst kan avbryta sitt deltagande i studien vilket är viktigt på grund av *samtyckeskravet*. *Nyttjandekravet* som innebär att de uppgifter vi har om deltagarna endast får användas i detta specifika forskningsändamål, vilket deltagarna också har blivit informerade om. Genom att deltagarna förblir anonyma och information eller detaljer om individuella

personer eller skolor inte känns igen, samt genom att uppgifter har förvarats säkert från obehöriga, har hänsyn tagits till *konfidentialitetskravet*.

4.6 Validitet

Begreppen validitet och reliabilitet används för att beskriva hur pass bra vår datainsamling har fungerat, hur tillförlitligt materialet är i en studie är en grundläggande fråga i all forskning. Reliabilitet syftar till kvaliteten på mätinstrumentet, medan validiteten i en studie beskriver om forskaren mäter vad som avses, alltså trovärdigheten i resultatet. Bristande validitet kan uppstå exempelvis om informanterna i studien blir osäkra och inte förstår intervjufrågorna menar Brinkkjaer och Høyen (2013). Vi valde att använda ett enkelt och tydligt språk i enkätfrågorna samt att förtydliga med följdfrågor (tabell 1) för att uppnå validitet, frågorna utformades efter studiens syfte och frågeställning, detta för att stärka validiteten. För att vidare stärka validiteten var det viktigt att skapa en så väl utformad enkät som möjligt. Det här är viktigt så att deltagarna i studien inte ska missuppfatta frågan och som följd av detta inte svara på frågan. För att reducera risken att deltagare i studien inte skulle svara sanningsenligt har samtliga deltagare i studien informerades om att studien är anonym, och deras svar inte går att härleda till individuella personer.

4.7 Reliabilitet

Reliabilitet innebär hur tillförlitligt materialet är. Christoffersen och Johannessen (2015) skriver att tillförlitligheten handlar om hur noggrann och exakt studiens insamlade empiriska data är, samt hur den har bearbetats. För att nå en hög reliabilitet är det också viktigt med en så bra utformad enkät som möjligt, för att få så tydliga enkätfrågor som möjligt och öka reliabiliteten i vår studie valde vi att utgå från redan etablerade frågor från en tidigare liknande studie (Zetréus, 2019). Vi valde att utesluta intervjuer, en underliggande anledning till varför vi istället valde att använda oss av enkäter var att detta arbetet planerades och genomfördes under en vårtermin och under perioden för nationella proven på högstadiet. Det här bidrog till svårigheter med att boka tid för att genomföra eventuella intervjuer med lärare eftersom detta är en hektisk tid på läsåret. En problematik

vi skribenter är medvetna om är att eftersom vi ville genomföra en kvalitativ studie så valde vi fylliga frågor i hopp om att få fylligt empiriskt underlag. En del av de frågor vi valde att använda oss av hade möjligen lämpat sig bättre som intervjufrågor istället för enkätfrågor.

5. Resultat och analys

Syftet med undersökningen var att med hjälp av teorin om attitydkomponenterna undersöka och försöka förstå svensklärares attityder till digitala medier i grundskolan åk 7-9. I detta avsnitt redogörs det framkomna resultatet utifrån den insamlade empirin. Vi har sedan använt oss av vårt teoretiska perspektiv som analysverktyg för att kunna tolka och analysera vårt insamlade material.

5.1 Resultat

Fråga ett, om vilken betydelse digitala medier har för lärarnas undervisning (se bilaga 1) svarade majoriteten av lärarna att digitala medier förändrat deras undervisning till det bättre. Två lärare menar på att digitala medier har en liten betydelse för deras undervisning, eftersom de endast använder digitala medier vid pedagogiska tips via lärargrupper på internet.

I den andra frågan om lärarna fått någon slags utbildning eller handledning i digitala medier (se bilaga 1), svarar sex stycken lärare att de fått utbildning, vissa i större utsträckning än andra. Lärare A uppger att hen varit med på olika workshops och utbildningsdagar tillsammans med sina kollegor och att de har en ikt-lärare som ständigt hjälper till och håller samtliga lärare uppdaterade (se bilaga 2). Lärare E svarar att kommunen haft specifika utbildningsdagar med fokus på hur de kan arbeta med digitala medier mer specifikt inom deras ämnen (se bilaga 2). Lärare G svarade att hen fått en del utbildning, och hade önskat mer (se bilaga 2). En lärare uppger att hen inte fått någon utbildning alls och en lärare att hen fått lite utbildning, det är samma två lärare som i fråga ett svarar att digitala medier har en liten betydelse för deras undervisning (se bilaga 2).

Fråga tre, om lärarna anser att digitala medier förändrat deras undervisning till det bättre (se bilaga 1), är majoriteten av lärarna samstämmiga med att digitala medier medfört tillgänglighet, ett bredare utbud och en stor variation i undervisningen. Lärare A svarade både ja och nej, eftersom hen menar att grunden i god undervisning alltid är ledarskapet i salen, lektionsplaneringen och tydlighet med vad som ska göras och hur uppgiften ska lösas (se bilaga 2). Lärare E svarade att digitala medier delvis förändrat undervisningen eftersom det fortfarande är lektionsplaneringen och ledarskapet som är de viktigaste faktorerna för att skapa en god miljö för lärande (se bilaga 2).

I den fjärde frågan om den största skillnaden i undervisningen från innan det fanns digitala medier (se bilaga 1), skiljer inte sig lärarnas svar mycket. De är alla överens om att det är enklare att få tillgång till pedagogiska idéer, det är enklare att nå ut till samtliga elever via plattformar samt att deras undervisning blir mer varierad och lättåtkomlig (se bilaga 2). Svaren visar också att hälften av lärarna behöver arbeta mer med källkritik nu än tidigare. Källkritik blir allt viktigare i ett allt mer öppet informationssamhälle där det är svårare att kontrollera varifrån, av vem och av vilken anledning "informationen" finns där, och även av vilket syfte.

Lärarna tar upp för- och nackdelar om digitala medier i fråga fem (se bilaga 1). Fördelarna som lyfts av samtliga lärare är smidigheten, det är enkelt att ta fram material, variera undervisningen och följa upp elevernas arbeten. Det underlättar också för elever som är i behov av pedagogiskt stöd, uppger lärare A och B (se bilaga 2). Flera av lärarna lyfter också deras kollegiala arbete med de andra (se bilaga 2). I nackdelarna lyfter samtliga att det är svårt att se om eleverna faktiskt ägnar sig åt skoluppgifterna eller om de spelar spel/surfar på sina Ipads (se bilaga 2).

I den sista frågan om svårigheter med digitala medier hänvisar lärarna till svaren om nackdelar med digitala medier i fråga fem. Lärare B tar upp att en svårighet kan vara när nätet ligger nere (se bilaga 2). Lärare G lyfter även att det finns ett kontinuerligt behov av

att förnya och uppdatera sin kunskaper när det gäller nya plattformar, program och möjligheter. Hen anger att det inte direkt är en nackdel, men att det är tidskrävande att hänga med (se bilaga 2).

5.2 Lärarnas attityder kopplat till kunskapskomponenten

Den första komponenten, *kunskapskomponenten*, handlar om de föreställningar en person har om ett speciellt objekt, situation eller individ, alltså en persons inställning till något (Angelöw m.fl, 2015).

De flesta av lärarna är eniga om att digitala medier förändrat undervisningen till det bättre, tillgänglighet och stor variation i undervisningen är något som återkommer bland svaren i fråga tre, om de anser att digitala medier förändrat deras undervisning (se bilaga 1). Lärare A svarade både ja och nej:

“Både ja och nej. Grunden i god undervisning är ju alltid ledarskapet i salen, lektionsplaneringen och tydlighet med vad som ska göras och hur uppgiften ska lösas, det är detsamma även med digitala medier men t. ex i moderna språk-undervisningen kan glosträning, grammatikträning göras annorlunda, det är lätt att individualisera vad gäller nivå och antal uppgifter.” (Lärare A, bilaga 2)

Lärare E svarade att digitala medier *delvis* förändrat undervisningen. De menar att det fortfarande är lektionsplaneringen och ledarskapet som är de viktigaste faktorerna för att skapa en god miljö för lärande (se bilaga 2). Vi tolkar lärarnas inställning till digitala medier till kunskapskomponenten och attityders funktion om värderingar (Angelöw, Jonsson och Stier, 2015), i med att deras svar beskriver den slags kunskap de själva besitter om digitala medier.

Lärarnas svar till fråga fyra om den största skillnaden i deras undervisning från innan det fanns digitala medier (se bilaga 1) är relativt samstämmigt. Samtliga pedagoger anser att digitala medier underlättar för att de ska kunna skapa en mer varierad undervisning för eleverna. Vi skribenter tolkar det som att de delar samma föreställningar och

kunskapskomponent (Angelöw m.fl, 2015), att det tack vare digitala medier finns en större variation i undervisningen, det är lättåtkomligt och de kan få tillgång till pedagogiska idéer och tips till sin undervisning. Hälften av lärarna svarade på fråga fyra att de behöver arbeta mer med källkritik nu än tidigare, lärarna delar alltså samma kunskap om digitala medier när det gäller källkritik, vilket vi skribenter kan koppla till kunskapskomponenten.

Vi kan alltså se mönster i lärarnas svar som kan kopplas till kunskapskomponenten, alltså den komponent som omfattar föreställningar och kunskap som en individ har om något eller någon (Angelöw m.fl, 2015).

5.3 Lärarnas attityder kopplat till känslokomponenten

Den andra komponenten handlar om vilka känslor en person har för en situation, individ eller ett objekt, den kallas för *känslokomponenten* (Angelöw m.fl, 2015).

Av samtliga svar av första frågan om vilken betydelse digitala medier har för deras undervisning (se bilaga 1), kan vi göra en tolkning att majoriteten av deltagarna har en attityd som förespråkar digitala medier och att dessa har betydelse för deras undervisning samt har förändrat den till det bättre. Här kan vi också tala om de känslor en person har för ett speciellt objekt eller specifik situation, alltså känslokomponent som Angelöw m.fl. (2015) tar upp. Lärare A lyfter det kollegiala samarbetet i utbildning om digitala medier:

“Även det kollegiala fortbildandet kontinuerligt har varit viktigt och vi har en ikt-lärare som hela tiden lärt oss mer och även stått vid vår sida med snabb hjälp vid behov” (Lärare A, bilaga 2)

Vi uppfattar det som att det är centralt för henne och hennes fortbildning, inte bara när det kommer till lärande för sina elever och hur hon vill lära ut, utan även för sig själv och hur hon själv lär sig. Hennes känslor för det kollegiala samarbetet kopplar vi skribenter till attityd och känslokomponent, eftersom det handlar om vilka åsikter och känslor som individen har om något eller någon (Angelöw m.fl, 2015).

Vi nämnde tidigare att hälften av lärarna svarade att de behöver arbeta mer med källkritik nu än tidigare, detta menar vi skribenter att man kunde koppla till attityd och kunskapskomponent, men möjligen skulle man också kunna koppla detta till känslokomponenten, eftersom lärarna uttalar sig om vad de känner för en specifik situation (Angelöw m.fl, 2015).

Fråga fem om för- och nackdelar med digitala medier i undervisningen (se bilaga 1), svarar lärarna att den främsta fördelen är enkelheten att kunna variera mellan traditionella- och digitala läromedel i undervisningen och att det är enklare att följa upp elevernas arbeten. Lärare B ser inga nackdelar alls med digitala medier, i jämförelse med de andra lärarna:

“Att det är ett naturligt verktyg för elever som de ofta hanterar bättre än personalen gör. Det finns massor av mer möjligheter i form av att t ex producera film, musik m m. Ser inga nackdelar direkt. Möjligtvis läser barn mindre men det beror inte på digitala hjälpmedel i skolan utan på datorspel och tiktokande på fritiden.”
(Lärare B, bilaga 2)

Det kollegiala samarbetet lyfts i första frågan om digitala mediers betydelse för undervisningen (se bilaga 1). Det kollegiala arbetet lyfts även i fråga fem när lärarna tar upp de fördelar som digitala medier medför, flera av lärarna uppger att de delar varandras upplägg/lektioner så att de kan ta nytta av varandras arbetssätt, de använder varandra som resurser och lär av varandra. Eftersom de uttalar sig om sina åsikter som de har för något, i detta fall digitala medier, så kan vi skribenter även här se en koppling mellan attityd och känslokomponent.

Återkommande svar från flera av lärarna gällande nackdelar med digitala medier i klassrummet, är att det är svårt att hålla koll på eleverna om de lägger tiden åt skoluppgifter eller om de är inne på någon annan plattform, som ex TikTok eller Facebook. De behöver konstant hålla sig uppdaterade när det gäller deras kunskaper i nya plattformar och program. När det gäller svårigheter med digitala medier, fråga sex (se bilaga 2), i undervisningen finns det inget rent tekniskt som lärarna tar upp, utan de hänvisar till föregående svar gällande nackdelar, att det tar av deras tid som lärare att kontrollera ifall

eleverna ägnar sig åt skolarbete eller inte. Lärare B uppger att en svårighet kan vara när nätet ligger nere, det blir frustrerande för planeringen (se bilaga 2).

Vi tolkar lärarnas åsikter, både när de talar om för- och nackdelar, till Angelöw m.fl (2015) känslokomponent, alltså den affektiva delen av attityd som visar vilka slags känslor man har för någon eller något (Angelöw m.fl, 2015).

5.4 Lärarnas attityder kopplat till handlingskomponenten

Den tredje komponenten avser en persons benägenhet att handla på ett visst sätt i förhållande till den aktuella situationen, personen eller objektet. Denna komponent kallas för *handlingskomponenten* (Angelöw m.fl, 2015).

Digitala medier har och fortsätter att ha betydelse för lärarnas undervisning. Lärarnas svar i fråga ett om digitala mediers betydelse för deras undervisning (se bilaga 1) visar att de har en attityd och handlingskomponent som förespråkar och inkluderar digitala medier i undervisningen, samt att majoriteten anser att digitala medier förändrat deras undervisning till det bättre. Två lärare menar att digitala medier har en liten betydelse för deras undervisning, då de endast använder digitala medier vid pedagogiska tips via lärargrupper på internet (se bilaga 2).

Lärare D och H svarade i första frågan om digitala medier och dess betydelse (se bilaga 1) att digitala medier har en liten betydelse för deras undervisning, då de endast använder det vid behov av pedagogiska tips från lärargrupper (se bilaga 2), men vi tolkar inte det som att de har en återhållsam eller negativ attityd till digitala medier, utan snarare att de helt enkelt inte har lika stor användning av det som resterande lärare. Samtidigt svarade just de här två lärarna att de inte fått någon utbildning i digitala medier (se bilaga 2), vilket kan vara en bidragande anledning till deras val till att inte implementera det mer i sin undervisning.

Deras svar skulle kunna tolkas som att de helt enkelt har en annan utgångspunkt på grund av andra förutsättningar när det gäller digitala medier gentemot andra deltagare i studien,

alltså de handlar på ett annat sätt gentemot de andra lärarna, vilket går att koppla till attityd och handlingskomponent (Angelöw m.fl, 2015). De lärare som fått utbildning i digitala medier uppger att de både fått det internt via skolan men även kommunövergripande genom olika workshops och utbildningsdagar.

Vi ser det som att olika skolkommuner väljer att hantera arbete och fortbildning inom digitala medier på olika sätt, vilket i sin tur kan påverka hur lärare väljer att arbeta med digitala medier. Utifrån vad lärarna gett för svar så erbjuder inte alla skolor tillräcklig utbildning och kompetensutveckling för att lärarna ska få den digitala kompetensen de behöver.

Vi skribenter kan utifrån lärarnas svar om att använda digitala medier i olika utsträckning, koppla deras attityder till handlingskomponenten, vilket avser individens villighet att handla på ett visst sätt i förhållande till något eller någon (Angelöv m.fl, 2015), i detta fall digitala medier.

6. Slutsats och diskussion

Ambitionen med denna studien var att med hjälp av teorin om attityd och de tre attitydkomponenterna, försöka förstå och undersöka svensklärares attityder till arbetet med digitala medier i undervisningen. Vår frågeställning lyder: *Hur kan svensklärares attityder till digitala medier förstås i termer som kunskaps-, känslö- och handlingskomponent?*

Utifrån vårt resultat och analys kan vi utläsa att digitala medier har en god betydelse för svensklärarna och deras undervisning. Digitala medier har förändrat deras undervisning till det bättre, kopplat till attitydbegreppet och de tre komponenterna så tolkar vi skribenter att lärarna är lika i känslö- och handlingskomponenterna (Angelöw m.fl, 2015). De delar lika föreställningar och känslor till digitala medier när det gäller betydelse och förändringen till det bättre i undervisningen.

Lärarna har fått olika mycket utbildning i digitala medier av skolorna vilket vi tror kan resultera i att de väljer att implementera digitala medier i olika utsträckning i sin undervisning. Lärarna med lite eller ingen utbildning i digitala medier är möjligen mer återhållsamma med digitala medier eftersom de har eller upplever en brist på kunskap till användandet av det. Till följd av det använder de digitala medier på ett annat sätt gentemot de som har mer utbildning i det, vilket vi kopplar till attityd och handlingskomponent (Angelöw m.fl, 2015).

Resultatet av det, menar vi skribenter, kan ha en påverkan på deras attityd och handlingskomponent till digitala medier, eftersom de har mindre kunskap i det än de lärarna som fått utbildning i det. Det här menar vi kan bli en problematik i vår framtida yrkesroll eftersom vi menar att alla skolor bör ge lärare lika fortbildning för att stärka det kollegiala samarbetet och arbetet med digitala medier. Skolverket (2022) skriver att skolan ska vara likvärdig och att alla elever har rätt att få en utbildning av hög kvalitet. Efter vår analys går det tyda att lärarna får olika utbildning i digitala medier, vilket vi menar kan resultera i att

eleverna inte får den likvärdiga utbildningen eftersom olika skolkommuner verkar arbeta på olika sätt.

De lärare som fått utbildning lyfter det kollegiala samarbetet. De lärare som fått lite eller ingen utbildning alls nämner inget kollegialt samarbete och verkar arbeta mer självständigt och ta hjälp av olika lärargrupper på internet. Det betyder inte att de inte arbetar kollegialt, men utav deras svar så tolkar vi skribenter det som det. Möjligen finns det ett samband där, att skolor som erbjuder lärarna utbildning också arbetar för en mer kollegial miljö där lärarna ska känna sig likvärdiga med varandra när det gäller kompetensutveckling.

Genom analysen kan vi utläsa att de deltagande i studien överlag har en positiv attityd till digitala medier i klassrummet och i deras undervisning, samt att de deltagande lärarna använder sig av digitala medier i varierande utsträckning. Det här är möjligen som följd av ovannämnda anledningar men även av som följd av utmaningar som lärare G lyfter i fråga sex om svårigheter med digitala medier, att det är tidskrävande hålla sig uppdaterad när det ständigt kommer nya program och olika medier att arbeta med i det allt mer digitaliserade klassrummet.

Varierad fortbildning är en problematik, eller en utmaning som vi även delvis återfinner i den tidigare forskning vi lyft (Boglind m.fl, 2018). I Boglinds m.fl (2018) forskning nämner en av intervjupersonerna att hon gärna hade velat prova ett nytt och annorlunda sätt att bedriva sin undervisning i arbetet med det litteraturhistoriska stoffet. Men hon har ett behov av att känna en trygghet i sin undervisning och sina lektionsupplägg med återkommande moment och upplägg, möjligen som följd av begränsad utbildning i hur man kan arbeta med digitala medier i klassrummet. Vi skribenter menar på att detta är en problematik som är värd att lyfta. Eftersom regeringen 2017 beslutade att revidera läroplanen och att digitalisering skulle användas i de flesta ämnena, och eftersom läroplanen idag innehåller frågor som berör digital kompetens (Thoresson, 2018).

Vi finner som nämnts ovan att de deltagande lärarna i studien överlag har en positiv attityd

till användandet av digitala medier och att de ser möjligheter samt upplevt att deras egna undervisning förändrats till det bättre, som följd av dess många användningsområden. I avsnittet tidigare forskning lyfter Anna Lena Godhe (2012) att språk- och svenskundervisningen är känslig för förändringar, hon lyfter i sin studie hur klassrumsaktiviteter står i relation till strukturella komponenter. Framför allt ämnestraditioner och styrdokument, att det blir möjligt att belysa de spänningar och motsättningar som uppstår när nya verktyg används. I vår egen studie finner vi inte några direkta motsättningar från lärares sida till användandet av nya verktyg, utan snarare en positiv attityd till de möjligheter dessa medför.

Det här är möjligen delvis som följd av den revideringen av läroplanen som regeringen beslutade om 2017 och som har resulterat i att läroplanen nu innehåller frågor som berör digital kompetens, något som vi menar överensstämmer med vad Godhe (2012) skriver. Hon menar att klassrumsaktiviteter står i relation till strukturella komponenter, däribland läroplan och styrdokument. Denna revidering av läroplanen tror vi författare kan vara en bidragande faktor till att många av det deltagande lärarna i vår studie överlag har en positiv attityd till digitala medier och dess olika användningsområden och möjligheter i klassrummet. Denna revidering av läroplanen kan ha bidragit till att förändra och i flera fall förbättra deras egen undervisning.

Erstad och Forkosh Baruch (2018) vars artikel omnämns i avsnittet tidigare forskning, tar upp att det finns ett samband mellan uppfostran och utbildning och de utmaningar som detta medför i en allt mer digitaliserat vardag, inte minst inom utbildningsscenen. Vi skribenter finner oss eniga med Erstad & Forkosh Baruch (2018) eftersom vi i vår studies resultat tolkar resultaten som att både lärare och skolor är villiga att använda sig av digitala medier i klassrummet. I vissa fall utbilda lärarna i dess möjliga användningsområden för att förbättra och förändra undervisningen för att att erbjuda de bästa metoderna för inläring för unga människor, något som från skolans håll inte alltid har varit en självklarhet eftersom skolväsendet under perioder sett det som sin uppgift att slå vakt om traditionella ämnestraditioner och arbetssätt menar Bergman (2008).

Zetréus (2019) vars kvalitativa intervjustudie vi nämnt i kapitlet tidigare forskning visar att samtliga deltagande lärare i studien använder sig av digitala medier och verktyg i sin undervisning, men att hur de använder sig av dem varierar mellan lärarna och vilka skolor de arbetar på. Zetréus kom även fram till att de uppfattningar som lärare har kring undervisning med digitala medier och verktyg varierar från skola till skola och från lärare till lärare. I vissa fall ställer sig lärare positiva till digitala medier och dess användning i sin egen undervisning, medans en annan lärare ställer sig betydligt mer skeptisk till detta och menar att hon har "gått vilse" i den digitala världen. Zetréus (2019) resultat stämmer inte helt överens med vårt eget resultat eftersom deltagarna i vår studie hade genomgående en positiv inställning till arbete med digitala medier och verktyg.

Vi författare hoppas att genom vår studie belysa hur viktig del digitala medier har i undervisningen idag. Samt att lyfta vikten av att fortbilda lärare inom professionen, för att förbättra den individuella undervisningen, men också det kollegiala samarbetet lärare emellan. Vi kan genom forskningen som tagits upp i tidigare avsnitt och det vi funnit i vår studie, se att utvecklingen och arbete med digitala medier i klassrummet blivit allt mer omfattande, och att tendenserna visar på att så kommer fortsätta att vara fallet. Det blir således viktigt för skolan som verksamhet att anpassa sin verksamhet för att kunna tillmötesgå alla elevers individuella förutsättningar och bistå med en likvärdig utbildning för alla elever, i enlighet med läroplanen (Skolverket, 2019).

Digitala medier förenklar undervisningen för lärarna, de ger mer variation och gör det roligare för eleverna. Det gör det smidigt att kunna dela elevarbeten och planering. Samtidigt behövs det mer arbete med källkritik till följd av detta, men vi författare tolkar det inte som att lärarnas attityd till digitala medier försämras till följd av detta, utan att det snarare är en annan utmaning i en annan tid som är i konstant förändring. Vi har med hjälp av vår studie fått mer kunskap och ökad förståelse kring lärares attityder med koppling till teorin om de tre attitydskomponenterna. Det hade varit intressant att bedriva en kvantitativ

studie för att se om denna koppling blivit samma och om det gäller för lärare och deras attityder generellt.

7. Referenser

Angelöw, B, Jonsson, T & Stier, J. (2015). *Introduktion till socialpsykologi*. Malmö: Studentlitteratur

Berglund, T. (2001). *Attityder till arbete i Västeuropa och USA, Teoretiska perspektiv och analyser av data från sex länder*. Malmö: Studentlitteratur

Bergman, L. (2007). *Gymnasieskolans svenskämnen: en studie av svenskundervisningen i fyra gymnasieklasser*. Tillgänglig:
<http://muep.mau.se/bitstream/handle/2043/4465/avhandling.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Boglund, A, Holmberg, P & Nordenstam, A (2018). *Mötesplatser: texter för svenskämnet*. Malmö: Studentlitteratur

Brinkkjaer, U & Høyen, M. (2013). *Vetenskapsteori för lärarstudenter*. Malmö: Studentlitteratur.

Christoffersen, L & Johannessen, A. (2015). *Forskningsmetoder för lärarstudenter*. Malmö: Studentlitteratur

Eklöf, E & Kristensson, J. (2017). *Alternativa lärverktyg: Digitalt stöd för elevens språk-, läs- och skrivutveckling*. Stockholm: Natur & kultur.

Erstad, O & Forkosh Baruch, A. (2018). *Upbringing in a Digital World: Opportunities and Possibilities*. Tillgänglig: <https://link-springer-com.proxy.mau.se/article/10.1007%2Fs10758-018-9386-8>

Fast, C. (2008). *Literacy: i familj, förskola och skola*. Malmö: Studentlitteratur

Godhe, A-L. (2012). "Att skapa och bedöma multimodala texter inom svenskundervisningen på gymnasiet" ur: *Texter om svenska med didaktisk inriktning Nationella nätverket för svenska med didaktisk inriktning*.

Tillgänglig: <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:684255/FULLTEXT01.pdf>

Icen, M & Tuncel, G. (2019). *Social Studies Education with Cinema Films: A Case Study*.

Tillgänglig: <https://iojes.net/Makaleler/c1f0189d-84f2-4d50-a948-2babf576308d.pdf>

Lindgren, S. (2012). *Nya medier och kommunikation*. Malmö: Studentlitteratur

Monsén, F. (2017). *Digital kompetens - i skolan och i klassrummet*. Stockholm: Natur & kultur.

Skolverket (2018). *Digitaliseringen i skolan*.

<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65d438/1553968018488/pdf3971.pdf> (hämtad 2022-08-28)

Skolverket (2019). *Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet*.

Läroplan (Lgr11) för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet -

Skolverket (hämtad 2022-04-19)

Skolverket (2022). *Stärka likvärdigheten i utbildningen*.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/systematiskt-kvalitetsarbete/starka-likvardigheten-i-utbildningen> (hämtad 2022-08-28)

Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien (SO) (2022),

<https://svenska.se/tre/?sok=attityd&pz=1> (hämtad 2022-04-22)

Säljö, R. (2000). *Lärande i praktiken*. Malmö: Studentlitteratur

Thoresson, A. (2018). *Skolan i en digital omvärld*. Halmstad: Lärarförlaget.

Zetréus, E. (2019). “Jag ser det som en buffé av möjligheter för mig i mitt klassrum”. Finns tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1307026/FULLTEXT01.pdf>

Bilaga 1

Dina undervisningsämnen:

Din ålder:

- 1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?
- 2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?
- 3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?
- 4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?
- 5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen?
Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?
- 6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Bilaga 2

Lärare A

Dina undervisningsämnen: Sv/Fr

Din ålder: 59 år

1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?

Svar: Sedan 2013 arbetar vi med iPads i åk 7, 8 och 9 och i ämnet svenska och i synnerhet vad gäller skrivprocessen har det varit revolutionerande, att kunna bearbeta texter enkelt, flytta stycken och förbättra texten efter feedback utan stort jobb är positiv skillnad mot när texter endast lämnades in handskrivna.

Även i moderna språk har många nya möjligheter öppnats där små filminspelningar enkelt görs, möjligheten att söka på internet för varje elev både vad gäller faktauppgifter samt glosträning, att kunna språkträna genom elevspel, lyssna på ljudfiler mm eller söka översättningar är fantastiskt.

2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?

Svar: Ja, mycket utbildning vid implementeringen både internt på skolan men även mycket kommunövergripande som olika workshops, utbildningsdagar med smörgåsbord av pass fyllda med olika utbildningar kring hur vi utvecklas inom respektive ämne i användandet av digitala medier, digitala böcker mm samt kontinuerlig utbildning då behov uppstått. Även det kollegiala fortbildandet kontinuerligt har varit viktigt och vi har en ikt-lärare som hela tiden lärt oss mer och även stått vid vår sida med snabb hjälp vid behov.

3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?

Svar: Både ja och nej. Grunden i god undervisning är ju alltid ledarskapet i salen, lektionsplaneringen och tydlighet med vad som ska göras och hur uppgiften ska lösas, det är detsamma även med digitala medier men t. ex i moderna språk-undervisningen kan glosträning, grammatikträning göras annorlunda, det är lätt att individualisera vad gäller nivå och antal uppgifter.

- Möjligheten till inspelning av poddar, små dialoger och filmer samt bokprat i grupp mm har ju förenklats betydligt.
- Vi har på skolan även det digitala läromedlet Glerupsportal i alla ämnen och då har man ju en bank av digitala övningar och filmer istället för en övningsbok, övningshäfte.
- Vi använder Glosboken.se samt Övningsmästaren som är digital sida för Sanoma läromedel – båda fungerar jättebra och ger lärarik och rolig variation i språkinläring.

4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?

Svar: Mycket lättare att dela lektionsplaneringar, genomgångar i Google Classroom så frånvarande elever kan se och även repetera hemma.

- Större variation – går snabbt och lätt att växla mellan en digital uppgift och därefter arbeta vidare i en traditionell lärobok. Det ena utesluter inte det andra – båda behövs på en bra skola.
- Enklare följa eleverna skrivuppgifter, se processen, att texten växer fram successivt på lektionerna och ej skrivs i ett svep hemma kvällstid t. ex.

5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen? Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?

Svar: Många fördelar som nämnts ovan men även att talsyntes finns, att kunna lyssna på text/romaner, anteckningsmöjligheter, Inläsningstjänst där alla läromedel i princip finns inlästa är mer lättillgängligt för fler nu och mer lätthanterligt.

- Det kollegiala och arbetssättet – att vi delar varandras Google Classroom så att man lätt kan återanvända varandras lektioner, inlägg.
- Att vi har en digital ämnesbank – guldgruva;) – med olika uppgifter, prov, genomgångar mm som vi ständigt utvecklar tillsammans.
- Att kunna skriva i samma dokument i realtid och samarbeta effektivt och kreativt med olika uppgifter.
- Sparar även mycket papper - tänk bara så mycket som hela tiden kopierades inför många lektioner liksom administrativt för oss lärare som nu är digitalt.
- Nackdelarna kan ibland vara elevers frestelse att smyga med att de använder chatten, spelar eller t.o.m tittar på film istället för att sjunka in i en digital arbetsuppgift.
- Ibland är det betydligt svårare för våra elever att navigera i digitala läromedel och plattformar än i vanliga läroböcker.
- Ibland ”försvinner/raderas” elevarbeten. . .

6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Svar: Några svårigheter nämner jag ovan och det finns även rent praktiska svårigheter t.ex att ipaden alltid ska tas med till lektion. En extra lärobok finns ju alltid att låna ut om eleven glömmer sin språkbok men en extra iPad finns ej att låna när elevens ligger hemma.

- Ipaden ska alltid vara fulladdad till skoldagen men dör ibland under skoldagen och då har jag oftast en laddare att låna ut med mig.

Lärare B

Dina undervisningsämnen: Sv/Eng

Din ålder: 50 år

1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?

Svar: Väldigt stor. Då mina elever har autism så har de ofta även någon form av språkförsening eller liknande. Då förutsätter det stöd i form av digitala hjälpmedel. Det kan vara film, uppläst text, bildstod m m.

2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?

Svar: Ja. Då jag arbetat som lärare i 22 år så har detta kommit i stigande takt med utvecklingen. Skolan som jag arbetar på nu satsar mycket på utbildning kring det digitala och samtliga personal utbildas. ADS.

3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?

Svar: Klart snabbare, mer lättillgänglig, och större utbud av varierande informationskällor och typ.

4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?

Svar: Idag använder jag korta filmer varje dag. Jag producerar även eget material i form av text bildstod eller förenklad text i stor utsträckning.

5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen? Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?

Svar: Att det är ett naturligt verktyg för elever som de ofta hanterar bättre än personalen gör. Det finns massor av mer möjligheter i form av att t ex producera film, musik m m. Ser inga nackdelar direkt. Möjligtvis läser barn mindre men det beror inte på digitala

hjälpmedel i skolan utan på datorspelande och tiktokande på fritiden.

6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Svar: Att man måste hålla sig konstant uppdaterad då det ständigt kommer nya saker och ibland är det svårt att få tiden att räcka till. Att lärare använder olika delningsplattformar (vi har 10 elever från olika klasser). När nätverket ligger nere.

Lärare C

Dina undervisningsämnen: Sv/Idrott

Din ålder: 38 år

1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?

Svar: Stor betydelse eftersom jag använder digitala medier i de två ämnen jag undervisar.

2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?

Svar: Ja, lite.

3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?

Svar: Då mina elever har datorer – tidigare iPads – har undervisningen automatiskt förändrats eftersom vi inte hade det tidigare. Eleverna är numer också mer vana vid digitalisering och kan mycket redan.

4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?

Svar: Mer lättåtkomligt och man kan vara mer spontan. Behövs mer källkritisk undervisning också. På ett annat sätt än tidigare.

**5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen?
Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i
undervisningen?**

Svar: Fördelar: Snabbåtkomligt, bra diskussionsunderlag, bra jobba med i alla ämnen. Nackdelar: Måste jobba med källkritik på ett annat sätt – men eg dock ingen nackdel för det är viktigt.

6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Svar: Kommer inte på några.

Lärare D

Dina undervisningsämnen: Sv/Re

Din ålder: 49 år

1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?

Svar: Liten betydelse. Använder mest pedagogiska tips från grupper på Fb och filmklipp från Youtube.

2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?

Svar: Inte direkt, förutom utbildning i källkritik.

3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?

Svar: Jag undervisar i källkritik och om hur man ska vara säker på nätet.

Sociala medier är en stor del av elevernas liv och på det sättet kommer det in i undervisningen genom samtal och diskussioner.

4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?

Svar: Tillgången på pedagogiska tips och idéer. Undervisningen blir roligare och mer varierad.

5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen? Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?

Svar: Fördelar se fråga 4.

Nackdelar med digitala verktyg kan vara att eleverna har svårare att hålla fokus på t ex att läsa eller skriva på sin iPad eller dator när det finns så mycket att kolla och trycka på och aviseringar som poppar upp hela tiden.

6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Svar: Att konflikter mellan elever ibland fortsätter efter skolan på sociala medier. Annars inga större svårigheter.

Lärare E

Dina undervisningsämnen: Sv/Eng

Din ålder: 48 år

1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?

Svar: Sedan cirka 8 år tillbaka, 2014 har arbetet med iPads och pladdor blivit en del av vardagen i klassrummet. Det har förändrat arbetet i klassrummet och i skrivprocessen genom att göra det enklare att ge elever återkoppling genom att på ett effektivt och snabbt sätt kunna kommentera och ändra i texten vilket kunde ta lite mer tid när mycket tidigare var handskrivet.

2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?

Svar: Ja absolut, skolan jag jobbar på har arbetat med utbildning kring implementationen av digitala medier återkommande det senaste decenniet. Det har delvis varit internt på själva skolan, men också kommunen har haft specifika utbildningsdagar med fokus på hur vi kan arbeta med digitala medier mer specifikt inom våra individuella ämnen.

3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?

Svar: Delvis. Det är fortfarande lektionsplaneringen och det ledarskapet som är de viktigaste faktorerna för att skapa en god miljö för lärande. Framför allt transparens och tydlighet är lika viktig som alltid. Vad den ökade digitaliseringen och arbetet med digitala medier däremot har bidragit med, gjort lättare och förändrat är möjligheten att individualisera dels antal uppgifter och dels nivå på dessa uppgifterna utefter elevens individuella behov eller förutsättningar, vilket vi så klart ska göra i enlighet med läroplanen.

Det ökade arbetet med digitala medier har gett ökat utrymme och möjligheter för att inspelning av såväl små filmer eller poddar för ett varierat arbetssätt i så väl som utanför klassrummet.

4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?

Svar: Den största skillnaden är framför allt hur enkelt det är att dela information med klasserna via plattformar som till exempel Google Classroom är populärt på flera skolor. Via plattformen är det enkelt att nå ut till elever som av en eller annan anledning inte har kunnat vara närvarande och ge dem möjlighet att följa klassrum arbetet hemifrån vid behov.

Jag tycker också att arbetet blir mer varierat då det inte är så svårt att byta mellan den kanske så kallade mer traditionella skoldiskursen och arbetssättet med läroböcker och följa upp det med andra uppgifter eller uppföljning där vi arbetar digitalt. Vad jag själv tycker är den största och kanske bästa skillnaden är hur elevernas skrivprocess blir enklare att följa då jag kan följa dem under texternas framväxt, hur de arbetar, försöker formulera sig och ändrar sin text eller när de kör fast under själva skrivprocessen. Det gör det enklare för mig som lärare att ge dem formativ och individuell återkoppling och upptäcka saker där den individuella eleven behöver extra stöd.

5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen? Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?

Svar: Det är framför allt lättillgänglighet som är en av de största fördelarna som jag har upplevt det. Läromedel går enkelt att komma åt och många gånger går de även att lyssna till om så skulle föredras. Även det kollegiala samarbetet upplever jag har förbättrats som följd av digitala medier och den här utvecklingen. Vi lärare har enklare att ta del av varandras lektioner och lektionsupplägg, och vi vidareutvecklar även våra lektionsupplägg och prov tillsammans på ett enklare sätt än tidigare.

Den största nackdelen skulle jag säga är att elever ibland gör andra saker än de borde göra på sina plattor eller paddor. Även om vissa program är blockerade på deras skolpaddor så finns det många appar och andra program som finns tillgängliga, till exempelvis chatprogram, spelappar och dylikt som kan distrahera eleverna från den tänkta arbetsuppgiften. Det kan gå mycket tid och energi till att få elever att ängna sig åt den tänkta arbetsuppgiften när de lätt kan bli distraherade av annat genom sina paddor.

6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Svar: Jag har nämnt en del av svårigheterna ovan, till exempel att eleverna lätt blir distraherade av andra saker än arbetsuppgifterna såsom chatt och spel istället för arbetsuppgiften. Ett annat problem är att eleverna ibland glömmer sin padda hemma eller att den har laddats ur under dagen. I vissa fall kan batterierna i paddorna ha blivit så pass dåligt att de behöver laddas kontinuerligt och inte klarar sig en hel lektion, något som brukar gå att lösa, men ändå kan vara problematiskt om det inträffar med flera paddor samtidigt det finns ett begränsat antal laddare att låna ut per klassrum.

Lärare F

Dina undervisningsämnen: Sv/Hi/Re

Din ålder: 42 år

1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?

Svar: Jag skulle säga att digitala medier har och fortsätter ha stor betydelse för min undervisning. Det finns ett stort utbud av digitala hjälpmedel som för språkutveckling som är lättillgängliga genom till exempel film eller skönlitteratur i form av ljudböcker när vi arbetar med dessa.

2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?

Svar: Absolut. Jag började jobba som lärare för 10 år sedan och i takt med den ökade digitaliseringen så har detta varit ett återkommande tema då skolan där jag jobbar i allt högre utsträckning satsar på fortbildning gällande digitala medier.

3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?

Svar: Det är framför allt att digitala medier har bidragit till tillgänglighet som är det jag ser som den största förändringen det senaste decenniet. Det är lättare att nå ut till eleverna och

ge dem fortlöpande och tydlig information och återkoppling, framför allt under skrivprocessen.

4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?

Svar: Vet ej. Digitala medier var en del av undervisningen när jag började arbeta som lärare.

5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen? Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?

Svar: Jag tror att en stor fördel är att eleverna använder sig av digitala verktyg som en naturlig del av sin vardag. De kommunicerar mycket genom digitala verktyg och medier vilket jag tror gör att när skolan försöker tillämpa användandet av dessa även i klassrumsundervisning så blir det inte en lika skarp kontrast mellan den så kallade traditionella "skoldiskursen" och deras vardag, något jag tror är viktigt. Digitala medier bidrar till många möjligheter som till exempel att producera kortare filmklipp eller musik. En nackdel är att det finns många appar, spel eller chattar som kan distrahera eleverna och göra det svårt för dem att koncentrera sig på arbetsuppgifterna de ska ta sig an under lektionstid. Det är också svårt för mig som lärare att alltid ha uppsikt över vad eleverna gör på sina paddor.

6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Svar: Den största utmaningen som jag själv upplever är att hänga med i allt nytt som kontinuerligt kommer ut och som eleverna engagerar sig i. Jag upplever en brist av tid att engagera mig i allt det nya då det inte förblir "nytt" särskilt länge och att det finns en brist på dels tid och dels intresse för att hålla sig själv uppdaterad kring vad som är det nyaste..

Lärare G

Dina undervisningsämnen: Sv/Hi

Din ålder: 58 år

1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?

Svar: En större betydelse nu än för 10-15 år sedan skulle jag säga. Jag använder mig av digitala medier i samtliga av mina tre ämnen och även för att kommunicera med resten av ämnes- och lärarlaget regelbundet.

2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?

Svar: En del, men jag hade önskat att det hade varit oftare då jag själv upplever att jag har ett behov av fortbildning för att hålla mig uppdaterad och förnya mig själv, speciellt då jag inte intresserar mig allt för mycket av detta på min fritid.

3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?

Svar: Absolut. På skolan där jag jobbar så har eleverna sedan ett flertal år tillbaka iPads som de arbetar med. De är vana vid att använda sig av dessa som som digitalt verktyg i mångt och mycket av klassrums arbetet.

4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?

Svar: Som lärare i både svenska och historia upplever jag att det har behövts lägga mer fokus på undervisning inom källkritik, något som är central för båda ämnena. Det informationsflödet som elever utsätts för i sin vardag som följd av digitala medier och den ökade digitaliseringen kräver att vi arbetar extra mycket med källkritik inom såväl svenskämnet som historieämnet på ett annat sätt än vad som tidigare har krävts.

5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen?

Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?

Svar: Lättillgänglig och det fungerar bra i samtliga ämnen. Jag kommer inte på några direkta nackdelar.

6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Svar: Det finns ett kontinuerligt behov av att förnya och uppdatera sin kunskaper när det gäller nya plattformar, program och möjligheter. Inte direkt en nackdel, men det är tidskrävande att hänga med.

Lärare H

Dina undervisningsämnen: Sv/Hi

Din ålder: 41 år

1) Vilken betydelse skulle du säga att digitala medier har för din undervisning?

Svar: En del. Jag tar del av olika pedagogiska och ämnesdidaktiska tips via lärargrupper.

2) Har du fått någon slags utbildning eller handledning av digitala medier av skolan?

Svar: Nej, inte direkt.

3) Anser du att de digitala medierna har förändrat din undervisning? I så fall på vilket sätt har undervisningen förändrats?

Svar: Jag har lagt ett större fokus vid källkritik, då det är en viktig del av svenskämnet som jag undervisar i. Digitala och sociala medier är en viktig del av elevernas vardag och liv utanför skolan och jag menar att det är viktigt att skolan inte blir en plats för en "skoldiskurs" som är helt främmande från elevernas fritid.

4) Vilken är den största skillnaden i din undervisning från innan det fanns digitala medier till nu när du har tillgång till det?

Svar: Jag finner att jag finner många goda idéer och tips på lektionsupplägg eller övningar via de grupper jag är med i, vilket i sin tur gör att jag varierar min undervisning och lektionsupplägg mer än jag kanske annars hade gjort.

5) Vad ser du för fördelar med att använda sig av digitala medier i undervisningen? Samt vilka nackdelar ser du med att använda sig av digitala verktyg i undervisningen?

Svar: Jag har nämnt en del fördelar ovan. En nackdel med digitala verktyg som jag upplever är mest påtaglig är att eleverna kan ha det svårt att hålla fokus eftersom de enkelt kommer in på annat via sina paddor som inte har med uppgiften att göra. Visserligen är många populära program som eleverna ibland vill komma åt blockerade på deras paddor, men det kommer hela tiden nya som inte är blockerade som gör det svårare för dem att bibehålla koncentrationen på vad de ska göra. Det tar också upp en stor del av min tid som lärare att kontrollera att eleverna inte spelar spel eller kollar på filmer och dylikt när de ska arbeta med annat.

6) Vilka svårigheter har du stött på i samband med digitala medier i undervisningen?

Svar: Se svar i fråga 5.